

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie
złp. 12. — Miesięcznie złp. 4.
Nr pojedynczy gr. 10.

N^{ro} 332

Prenumerata na prowincji z opłatą
pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 15 Grudnia 1830 roku we Srode

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE KRÓLESTWO POLSKIE.

— *Rada municypalna miasta stołecznego Warszawy.*
Na skutek wezwania JW. jenerała hr. Szembeka gubernatora miasta, pod dniem 14 b. m. uczynionego, gdy zachodzi gwałtowna potrzeba broni dla wojska regularnego, wzywa wszystkich mieszkańców i obywateli miasta Warszawy, ażeby w przeciągu 24 godzin, wszelką broń kalibrową z arsenału wziętą, u kommissarzy cyrkułowych złożyli, Kommissarzom zaś cyrkułowym nakazuje, aby następnie w przeciągu 24 godzin do arsenału oddali, pod karą praw wojennych. Warszawa d. 14 grudnia 1830 r. Za wiceprezydenta, *Krzywoszewski.* — Sekr. jlny, *Jałotkowski.*

— *Rada municypalna miasta stołecznego Warszawy.*
Gdy nader przerażające wieści doszły radę municypalną, jakoby w koszarach artyllerii w lochach podziemnych, odkryto dwie nieszczęśliwe ofiary przez lat ośm więzione, wszyscy obywatele ją składający jednomyślnie postanowili skrupulatne śledztwo tak nadzwyczajnej okoliczności. W tym celu wyznaczano delegacje z gorliwych i wiarogodnych obywateli, które zajmowały się ściśle rozpoznaniem wszystkich szczegółów na miejscu i spisaniem protokolarnem oświadczeń rozmaitych osób; prócz tego badany był główny agent dawniej policji tajnej Makrot, równie urzędnicy, były wiceprezydent miasta, lekarze Szwęcki i Ennoch, którzy podług pogłoski, zajmować się mieli leczeniem dwóch wspomnianych wyżej ofiar. Rada municypalna, wyczerpawszy wszystkie środki śledztwa, jakie na teraz mogła mieć w swojej mocy, otrzymała nakoniec od jenerała Essakowa, który wieść tę z gazet wyczytał, list do wiceprezydenta pisany następującej treści: »Pogłoska chodzi po Warszawie, jakoby w koszarach artyllerii, w których konsystował pułk gwardji Wołyńskiej, pod mojem dowództwem, miało być zamurowanych w lochach dwóch uwieczonych, których wydobyto na wpół zgłodniałych i przywieziono na ratunek. Jenerale, jest to fałsz, który obraża nie tylko mój honor ale nawet samą ludzkość. Szesnaście lat mego pobytu w Warszawie, nieskażonem nacechowane postępowaniem, dostatecznie przekonać powinno całą publiczność, iż podobny czyn okrucieństwa pod mojem okiem miejsca mieć

nie mógł; i z tego jedynie względu proszę najsołennie jenerała, abys to moje oświadczenie przez pisma publiczne ogłosił rozkazać raczył. Łączę szacunek i poważanie, *Demitry Essaków.* Warszawa dnia 30 listopada (12 grudnia) 1830 r.«

Wszystkie tu nadmienione poszukiwania, mówią przeciw wiarogodności rozsianych pogłosek; Rada municypalna uwiadamiając o tém publiczność, oświadcza, że wszelkie w tej mierze nadal przyjmować gotowa doniesienia, skoro jęj na piśmie przez wiarogodne osoby podawane będą, i że nie pominie coby nagłość tak ważnej sprawy wymagać mogła. Warszawa d. 13 grudnia 1830 roku. — Za wiceprezydenta, *Krzywoszewski.* Sekr. jlny, *G. Jałotkowski.*

— Do obywateli królestwa Polskiego *Intendent jeneralny wojska Polskiego.* Włożony obowiązek na mnie przyjąłem, raz, że w kraju naszego położenia terazniejszym żadnej posługi odmówić nie wolno, powtóre, że znając gorliwość i poświęcenie się bez granic dobru publicznemu mych współobywateli, pewien byłem, że mi żaden z nich nie odmówi swęj pomocy w zaopatrzeniu wojska narodowego w żywność.

Winienem donieść, iż wszelkie dostawy dzieć się będą albo za gotową opłatę albo za asygnacjami osób od rady wojewódzkiej do tego wyznaczonych, które w podatkach będą przyjęte, albo przez Bank Polski płacone. Ceny zaś produktów będą takie, jak je targi miejscowe wykazują, i rady obywatelskie zatwierdzą. Zresztą przekonany jestem, że ani jeden nie znajdzie się obywatel, któryby raczej na potrzebę rycerstwa naszego, nie wolał taniej dostawiać potrzeby, aniżeli one innym zbywać lub na rekwizycje wystawiać. Ponieważ moim zamiarem jest, aby się po województwach i obwodach sami obywatele wybrani z pośród siebie i powszechnem zaszczytem zaufaniem, trudnili wyłącznie gałęzią zaopatrywania wojska w żywność, przeto zaraz za zebraniem się rad obywatelskich, wybranych będzie po trzech członków do kommissji żywności po województwach i po trzech do takichże kommissji w każdym obwodzie. Będą oni się trudnić rozpisywaniem dostaw żywności przez intendenta zażądanej, jęj odbieraniem do składów, wydawaniem dowodów na należytość za nią dostawcom, oraz jęj wydawaniem za asygnacjami kommissarzów wojennych.

Niezmiernie wiele zależy na tém, aby dozorczy magazynów z pośród obywateli wybrani byli. Posada ta jest najważniejszą, bo jest władzą wykonawczą w dyrekcji żywności. Od jej sumiennosci i poczciwości, zawisł los wojska, byt kraju i całość majątku publicznego. Wiemy z czasów xięztwa Warszawskiego jak opłakane skutki niecierność magazynierów sprawiała; temu zaradzi się tylko przez gorliwych obywateli samych, których imieniem kraju zaklinam, aby się od tej posługi nie wyłamywali. W każdym miejscu i w każdej posłudze, użytecznym być można ojczyźnie, a im mniej widoczne a rzetelne są usługi te, tém większą pokładą pełniący je zasługę.

Przekonany wreszcie jestem, że gdy wydział ten przy dobrej pomocy obywateli urządzony będzie, służba pójdzie z dokładnością i nie uronionem z własności publicznej nie zostanie. Idzie tu z resztą o waszą kieszeń współziomkowie; bo zawsze się kończy na tém, że wszelkie uronienia wy płacicie.

Już wielu obywateli zgłasza się z ofiarami dobrowolnie w produktach dla wojska narodowego. Skoro tylko zbiorą się kommisje żywności, zaraz otworzone będą listy ofiar tych dobrowolnych po województwach i obwodach, które co tydzień ogłaszane będą przez publiczne pisma. Tym czasem o wszelkich tego rodzaju ofiarach, rzeczeni mnie wprost zawiadamiaj. Niech one w waszych zagrodach pozostaną do chwili nadejścia potrzeby, wtedy zgłoszę się do was po nie.

Obowiązany nader będę, za udzielane mi wiadomości jak najspieszniej przez obywateli o ilości koni, które każdy z nich mógłby sprzedać; w doniesieniu tém potrzeba wyrazić miarę konia, wiek jego, maść i stan zdrowia, oraz cenę ostatnią. W potrzebie zjedzie na miejsce upoważniony od intendenta officer, który rzecz sprawdzi i kupno, gdy się dogodno okaże, uskuteczni.

Następujący obywatele na pierwszy ogłos powstania, złożyli dotąd dary dobrowolne: JW. Brocki radca stanu w listach zastawnych zł. 36,000. — JW. prezes Kobyliński w gotowiznie zł. 25,000. — Chełmicki z Okalewa wołów 30. — Padoski Gabrjel wołów 10. — Rumocki z Sądłowa wołów 8. — Kaźmirusowa piwa beczek 10. — Fabrykańci piwa z 6 cyrkułu, piwa beczek 110. — Fabrykańci porturu beczek 10; — Fabrykańci piwa z cyrkułu V, piwa beczek 126. — Kijak akademickiej straży honorowej darmo dostawiał piwa.

Wolicki.

Dowódca gwardji ruchomej czyli powstania województwa Mazowieckiego.

Do obywateli i mieszkańców województwa Mazowieckiego.

Przyprowadzając w wykonanie art. 13, postanowienia rządu tymczasowego z dnia 6 grudnia 1830 r. do publicznej podanego już wiadomości; oznajmuje niniejszym:

1. Że dla województwa Mazowieckiego, obrał miasto Łęczycę do zebrania ochotników chcących służyć wjeździe i do formowania z nich pułku Mazurów, z czterech szwadronów, podług teraźniejszego etatu jazdy, złożonego.

2. Mundur takowego pułku Mazurów, ma być wołoska granatowa z wypustką sukna żółtego koło kołnierza i kłapów od rękawów, na pamiątkę dawnego niegdyś mundur województwa Mazowieckiego, rajtuzy szare krojem zwyczajnym wojskowym, zrobione także z wypustkami żółte-

mi na lampasach, do tego czapka czworograniasta, pikowana, granatowego koloru, z daszkiem skórzanym czarnym i podobną podpinką pod brode; niemniej kokarda białą, do butów ostrogi, płaszcz szary kuczają podszyty, guziki białe z literami W. M.

3. Koń jakiegokolwiek bąć maści, dobry mierzyn, ile możliwości młody, szybki. Uzdeczka lub munsztuk wedle potrzeby i możliwości, byle dobry i mocny. Siódło także wedle upodobania byleby konia nie kaleczyło, do niego ołstra dwa dobrze przypięte, jeśli kto znajdzie sposobność takowych nabycia. Mantelzak okrągły sukienny szary, w tyle siódła przypięty, a na przodzie torba skórzanna do zgrzebła i szczotek, nakoniec sakwy płócienne dla pomieszczenia i zawieszenia furażu, niemniej torba płócienna do dania tegoż furażu koniowi w polu i postronek do troczenia siana.

4. Uzbrojenie: pałasz na pendencie wiszący jaki Bóg dał, byle go można użyć w potrzebie, ładownica skórzanna bez wszelkich ozdób do pomieszczenia w niej dwunastu ładunków. Pistolety dwa o ile kto się na nie zdobyć może. Ale nadewszystko lanca hułańska doskonała, na pięć łokci łącznie z grotem długą, który powinien być trójgraniasty z dobrego żelaza, i pół łokcia trzymać. Winien być mocno na drzewcu osadzony, obrączką żelazną ściśniony, dwa pręciki żelazne półtora łokcia długie, po obu stronach lancy przymocowane, mają ją zabezpieczać od ucięcia pałaszem. Drzewiec winien trzymać dwa cale grubości, i należy go zrobić z materiału twardego, suchego i zdrowego, aby się niełatwo złamał. Spód onego ma być okuty i o tyle zaostrozony, aby go można natknąć w ziemi w polu. Proporzec czyli chorągiewka żółta z granatowem.

5. Do organizacji takowego pułku wyznaczyłem Romana hrabiego Sierakowskiego, officera z dawniej jazdy Polskiej, służbę wojskową jazdy dobrze znającego, który jest tutajszego województwa obywatelem.

6. Ktokolwiek z województwa Mazowieckiego własnym kosztem ubrany, uzbrojony i na własnym koniu, i jako ochotnik do pułku Mazurów zaciągnąć się pragnie: niechaj się stawi w Łęczycy i tam organizatorowi Sierakowskiemu zamelduje, którego stosownym rozkazem i instrukcją opatrzyłem.

7. Ktokolwiekby własnym kosztem lub przynajmniej przez swą pomoc i zachęcenie 25 ludzi uzbrojonych z sobą przyprowadził, takowemu będę się starał stopień officera wyrobić. Kochani współziomkowie i bracia! nie należy nam przez zbytę gorliwość lub chęć odłączonego w uzbrojeniu działania, siły nasze osłabiać i niweczyć. Nie przystoi zapędzać się w zamiarach tworzenia osobnych pułków lub szwadronów. Połączmy siły i możliwość naszą do utworzenia jednego, ale dobrego pułku Mazurów. — Inaczej dogadzając osobistej próżności, jedni drugim przeszkadzać będziemy, czas stracimy i celu zamierzonego nie osiągniemy.

W miarę większej liczby ochotników, będzie można piąty i szósty szwadron utworzyć, byleby się brać do tego ochotczo, roztropnie, zgodnie, i bez wszelkiej innej emulacji, jak tylko w prawdziwem zamiłowaniu kraju.

Skoro wszyscy enotliwie działają i myśleć będziemy: Bóg pewnie pobłogosławi dobrą sprawę naszą. — W kwa-

terze głównej w Warszawie dnia 8 grudnia 1830 r. — W. Dobiecki, urzędnik Legji honorowej.

Niniejsze wezwanie i zarządzenie dowódcy województwa Mazowieckiego, wszyscy wójei więscy, prezydenci i burmistrzowie miast, po swych gminach ogłosić i pod odpowiedzialnością z wielką gorliwością dopilnować mają, ażeby po trzykroć przez ambony wszech wyznań do publicznej podane było wiadomości. — Rada stanu, przez kommissji Województwa Mazowieckiego, R. Rembieliński.

— *Jenerał gubernator miasta stołeczn. Warsza. Rozkaz do wojska garnizon Warszawski składającego.* — Mając sobie doniesiono, że oddziały rozmaite przybyszące do koszar kawalerji na Solcu, i wbrew porządku każdemu wiadomo, i pomimo oporu kommissarza delegowanego z kommissji żywności, pozwalają sobie samowolnie zabierać furaże tam złożone na rzecz rządu, polecam jak najmocniej dowódcom korpusów, aby na przyszłość inaczej furażu nie brali, jak za zniesieniem się poprzednio z kommissją żywności i za kwitami stosownymi przez tęż kommissję wizowanemi. — W Warszawie d. 11 grudnia 1830 r. — (Podpisano) jenerał brygady, Szembek.

— Donosi się amatorom, że ogórki Holenderskie jak najlepší kwaszone, kopa po zł. 5 i 6; korniszony słoik po zł. 3; rydze zł. 4; są do sprzedania w nowym domu pod Nr. 649 przy ulicy Przejazd, wprost ulicy Długiej i arsenału w chodząc w podwórze po prawej ręce na drugim piętrze od tyłu.

— Wina złożone do sklepu ubogich do wyprzedania w gatunkach następujących: Węgierskie dobre, butelka, zł. 3 gr. 15; Reńskie Rydesheimer butelka zł. 3 gr. 15; Markiebruner i Hochheimer butelka po zł. 3 z r. 1825; Szampańskie świeże Jaksona, butelka po zł. 11; pułbutelka po zł. 6.

Wiadomości Warszawskie.

— Pułkownik Skarżyński, który eskortował wielkiego księcia Cesarzewicza z oddziałem strzelców konnych, wrócił dnia 10 b. m. do tutejszej stolicy.

— Makrot uwięziony w tutejszym Ratuszu głównym, miał oświadczyć, iż jeżeli mu będzie darowane życie, to chce wyjawiać takie skryte więzienia, gdzie się znajdują osadzeni od lat kilku za zdania polityczne, o których wiedzą ledwo 2 lub 3 osoby.

— W imieniu familji naszej składam najkliwsze podziękowanie p. Brzozowskiej szanownej obywatelce mieszkającej w oficynach pałacu Mniszkowskiego, która w wieczór wiecznie dla Polski pamiętny 29 listopada, raczyła przyjąć, niemogącego już postępować dalej dla odniesionej rany, przy pałacu Namiesnikowskim stryjecznego brata mego Tomasza Kicińskiego, byłego podechorążego i z prawdziwie macierzyńską troskliwością zajmowała się jego wyzdrowieniem. Cnotliwa Polko! wiem że najpiękniejszą nagrodę za twój czyn szlachetny w własnym sercu znajdujesz, ale nie bierz nam za złe że go odkrywamy, zapewniając cię, o wiecznej naszej wdzięczności.

Bruno Kiciński.

— Serravalle wprzeszłym roku dedykowawszy officerom Polskim marsz patetyczny, czuł się teraz tym bardziej

pobudzony do dedykowania marszu walecznym Polakom, który już wyszedł z litografji z tytułem stosownym do teraźniejszej okoliczności, i przedaje się po złp. 1 w sklepie ubogich i u Ciechanowskiego przy Podwalu, gdzie też można dostać Polonez z portretem ulubionego Polaka i nowy kotiljon.

— Kto zgubił Rodowód pułku 15go jazdy Polskiej za X. Warszawskiego, zechce się zgłosić po odebranie onego do drukarni A. Gołczowskiego przy ulicy Żabiń, pod Nr 472.

— (*Nadesłane d. 7 grudnia*) Ponieważ przy wolności myślenia mamy już i wolność objawiania myśli naszych, przedsięwziętem więc wyjawiać i moje.

Wyznam, iż przez pierwsze pięć dni naszej politycznej przemiany, byłem także z liczby twórczych się o skutek naszych usiłowań. Bo acz w głębi serca czułem, że najczystsze nasze chęci, najczystszych czynione zapalem, przed niebem i ziemią nie mogą być naganne, zważając jednak że garstka naszych walecznych w trudniejszym nierównie położeniu i okolicznościach niż teraźniejsi Grecy i Francuzi, podniosła walkę za całość praw swoich, nie mogłem się nie lękać. Wyznanie szczere, dobrowolne i jawne wstydić mnie nie może.

Lecz od pamiętniej dla prawdziwie dobrze myślących Polaków godziny, od godziny wpół do czwartej po południu dnia onegdajszego, wstąpiła w serce moje nadzieja.

Bóg ojców naszych czuwając nad nami, nie wypuścił nas ze swojej opieki. Kilkunastu zapalonych ludzi, którzy bez wątpienia kochają ojczyznę, nie umiając zapalać miarkować, zbytkiem acz chwalebnej namiętności, zaledwie nie zepsuli działań szczęśliwie nad wszelkie spodziewanie rozpoczętych, a zarazem zasmucając najszlachećniejsze serca tak bohatera jak patriarchy Nestora narodowości naszej, zaledwie nie pogrążyli nas w przepaści zguby.

Wielką w tej chwili, zbawienną, a podobno i jedyną dla naszego ocalenia była myśl, zjednoczenia władzy nieograniczonej w jednym ręku. Samo nazwisko dyktatora, złączone z charakterem i sławą bohatera naszego, starczy nam za sto tysięcy wojska posiłkowego.

Czy ważylby się ktokolwiek z Polaków pomyśleć że nas zawiedzie Chłopicki? niegdyś towarzyszem, dziś sterownik najszlachećniejszych wysiłen narodu? Precz wszelkie powątpiewania o prawości naszego bohatera! Zbrodnia jest ono w obliczu nie już Polskiej ziemi, ale w obliczu Europy, w której dziejach wielkie imię Chłopickiego jest zapisane. Nie żądza władzy, lecz żądza szczęścia naszego, postawiła go na czele spraw publicznych. Równie w wzrastającym jak i w potężnym już Rzymie dyktator ostatnią był zawsze warownią wstrząśnionej całości narodu. Jeżeli więc najwyższa ta władza w ręku nawet dzikiego Sylli, zbawienną była dla dzieci Romulusa, miałażby stać się zgubą dla nas wtedy, kiedy ją Chłopickiemu powierzono? Nie, ziomkowie! zmniejszać ufność w Chłopickim, byłoby to zmniejszać dobrodziejstwo opatrności, która wielkie dusze do wielkich stwarza przeznaczeń.

Oddajmy mu tylko nasze nieograniczone zaufanie, oddychajmy jednością i zgodą, bo tylko w Bogu i w pobłogosławionych od niego połączonych siłach naszych, nadzieja. Na nie innego i na nikogo spuszczać nam się nie

trzeba. Świątość sprawy naszej niech nas zapala a zapal ten połączony, z zaufaniem które winniśmy pokładać w Bogu i w tym który po Bogu ma poruczony sobie los nasz teraźniejszy, uczyni nas niezwalczonymi i strasznymi. Dajmy wszyscy z nieograniczonem posłuszeństwem do celu do którego nas poprowadzi teraźniejszy nasz władca. Kapłani przewodnicy ludu, nauczyciele przewodnicy wzrastającego pokolenia, pisarze i autorowie, przykładajcie się, nie już do ożywania zapału który się dziś w najwyższym stopniu objawia: ale do kierowania go w duchu przez dyktatora wskazanym.

Boże zachowaj nam drogę dla ojczyzny zdrowie jego, dając mu dosyć siły do znoszenia przyjętego ciężaru, a bezwątpienia będzie on według potrzeby niezachwianym, nieugiętym i nieubłagany, jak drugi Brutus, choćby na własnych synów, jeżeli zdrajców ojczyzny; będzie i drugim w potrzebie Kodrusem kładącym życie za droższą nad owo ojczyznę.

Dzięki ci szlachetna młodzieży Akademicka, która pierwsza rozwinięszy chorągiew wolności przez nicostudzoną gorliwość utwierdzaś coraz bardziej zbawienne zaufanie w dyktatorze. Gdzie podobni jemu męzowie rządzą, gdzie podobna tobie młodź wykonuje rozkazy, tam niemasz niebezpieczeństw, tam żyje nadzieja.

A jeżeli już chwalebny zrobili przykład zagraniczni fabrykanci miast Zgierza, Konstantynowa, Alexandrowa i t. d. iż z własnej woli wywdzięczając się swęj nowęj ojczyźnie, ofiarowali z pomiędzy siebie sformować *legion Niemiecki*; tedy bezwątpienia więcej niż 10tą część ludności w kraju naszym składający starozakonni, zechcą także mieć udział w spólnej obronie kraju, który im przeszło od 6ciu wieków odmawiano gdzieindziej udziela schronienie. Spodziewać się owszem należy, że każde u nas istniejące w kraju wyznanie, każdy stan jak już np. nasi sławni ze zrzeczności Kurpiki nie dając się wyprzedzić jedni drugim w pośpieszeniu na spólną obronę, formować będą osobne zbrojne oddziały, na utrzymanie swobód, które mieliśmy od spaniątych monarchów zapewnione, a o które teraz, czy później, nie mogliśmy się nie odezwać. Miłą prawdę wyrzekł dyktator, że ojcowskie serce monarchy zasmuci się na widok tylu niesłychanych bezprawioń odkrytych a dokonywanych przez osoby które się wcisnąć aż do wysokiego zaufania umiały. Przecież interessem jest Rossji, mieć w nas prawdziwych przyjaciół jak i naszym mieć Rossjan szczerymi przyjaciółami.

R.

— Pienia uczuć wolnych Polaków, to jest polonez Kościuszki, marsz księcia Józefa i mazur Dąbrowskiego, wyszły w składzie p. Klukowskiego; cena wszystkich trzech sztuk w jednym exemplarzu zł. 1. Szanowne Polki, które w czasie ucisku ojczyzny naszej nie miały sposobności nucić tych drogiech każdemu Polakowi pieni, ponieważ były zakazane, mogą korzystać z niniejszej edycji.

— Wychodzi pismo Niemieckie pod tytułem: *Warschauer Blatt*, trzy razy na tydzień, to jest: wtorek, czwartek i sobota. Numer exemplarza kosztuje gr. 5. — Kantor główny w drukarni rządowej przy ulicy Danielewiczowskięj Nro 617 pod Królami Polskimi; u Ciechanowskiego i Kielichena.

Miłość ojczyzny.

(Według śpiewu: Pamiętasz mówił Rotmistrz do żołnierza).

I.

Święta miłości kochanej ojczyzny,
Czują cię tylko umysły pocziwie;
Dla ciebie zjadł smakują trucizny,
Dla Ciebie więzy, pęta niezalżywe;
Kształcisz kalectwo przez chwalebne blizny.
Gnieźdźisz w umyśle rozkosze prawdziwe:
Byle Cię można wspomódz byle wspierać,
Nie żał żyć w nędzy, nie żał i umierać.

II.

Nieprzyjacieli przemożniejsza siła,
Naszła zdradziecko ojców naszych ziemię:
Przemoc wolności oręż kruszyła
W sromotne jarzmo gnano Polskie plemię.
Możni, ubodzy, w najsmutniejszej chwili,
W bojach, w niewoli świętą pieśń wznosili,
Byle ojczyznę można wspomódz, wspierać,
Nie żał żyć w nędzy, nie żał i umierać.

III.

Pragnąc wystużyć imię i swobodę,
Na Włoskiej ziemi za wolności sprawę
Nadzy, bez chleba, wiedli boje krwawe...
I obojętność zyskali w nagrodę.
Idąc do szturmów padając pod ciosem,
Te słowa były ich serca odgłosem,
Byle ojczyznę można wskrzesić, wspierać,
Nie żał żyć w nędzy nie żał i umierać.

IV.

Hajty mieszkanię okrutny i dziki,
Poznał jak Polak walczy i umiera:
Walecznych braci nieprzełomne szyki,
Zdziwiły męstwem góry Samosiera.
Żołnierz nasz ranny, śmierci zostawiony,
Głosił zwracając wzrok w ojczyste strony,
Byle ojczyznę można wskrzesić, wspierać,
Nie żał żyć w nędzy, nie żał i umierać.

V.

Pragnąc odzyskać swych ojców krainy,
Dzielnych współbraci wyrwać z pod przemocy,
Poszliśmy w północ... ale nasze czyny
Udaremniła natura północy.
Nad Berezyną w okropnej przeprawie,
Głosili wierni, ojczyźnie i sławie,
Byle rodaków można zbawić, wspierać,
Nie żał żyć w nędzy, nie żał i umierać.

VI.

Za tyle ofiar, i bratniej krwi tyle,
Cóżemy mieli?... wolności znamiona!...
Matka najdroższa wydarta mogile,
Konała co dzień; ale już nie skona...
Teraz czas wrócić jej świetność i życie,
Polacy! teraz zgodnie powtórzycie:
Byle ojczyznę można wspomódz, wspierać,
Nie żał żyć w nędzy, nie żał i umierać.

J.